

Taal, taalkunde, taalkundige methodes

- Wat is taal
- Taal en taalkunde
- Taal van mensen x dieren
- Primitieve talen
- Taal van kinderen
- Theorieën van het ontstaan van talen
- Tendensen in talen

Wat is taalkunde

- **Taalkunde – taalwetenschap - linguïstiek:**
- 1) bepaalde vakken: neerlandistiek, anglistiek enz.
- 2) niveaus van de taal: fonetiek, morfologie enz.

Hoe worden talen onderzocht?

?

Taalonderzoek

- **descriptieve methode oftewel synchrone**
- **historische methode oftewel diachrone**
- **comparatieve methode**

- **algemene taalkunde - taaluniversalia**

Taal

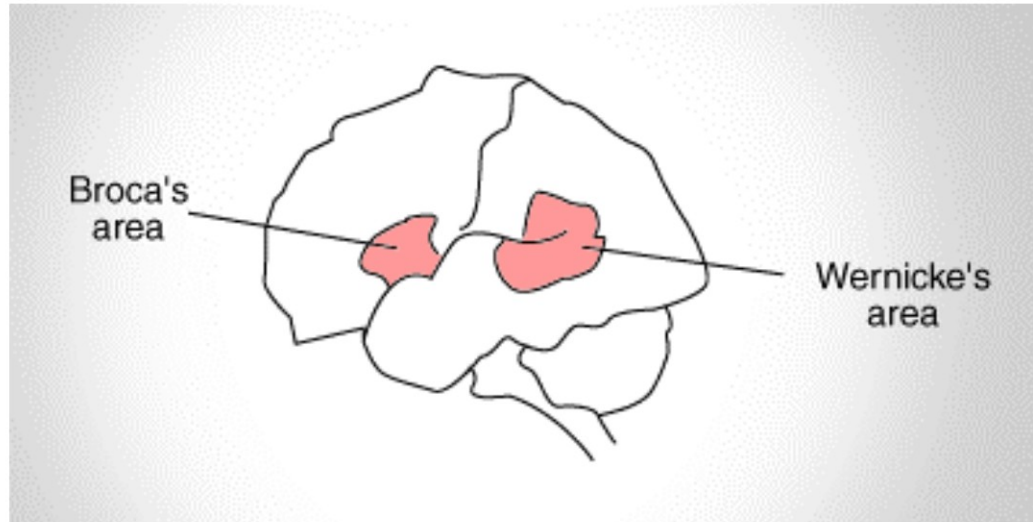
- Wat is taal:
  - Welke onderdelen van de taal onderscheiden we?
  - *Wanneer wij mensentalen bestuderen, benaderen we wat men kan noemen 'de essentie van mens zijn', de onderscheidende eigenschappen van de geest, die, zover we het weten, uniek zijn in de mens (Noam Chomsky: 1972)*
  - *„Jazyk je univerzální dorozumivací prostředek celospolečenské povahy, nástroj myšlení a prostředek sloužící k ukládání lidských zkušeností a k rozvíjení národních kulturních tradic. Má systémový a znakový charakter.“*
  - *Jazyk je čistě lidským a neinstinktivním způsobem komunikace myšlenek, citů a tužeb prostřednictvím systému vědomě vytvářených symbolů. Tyto symboly jsou v první řadě zvukové (vytvářené tzv. řečovými orgány). (Edward Sapir)*
- **talen: natuurlijke talen x kunsttalen**

Taal-spraak-uiting

- **taal – spraak – uiting** – jazyk (langue) – řeč (langage) – promluva (parole)
- Ferdinand de Saussure en structuralisme (Genève, begin 20ste eeuw)
- *Cours de linguistique générale*

- taal – systeem van tekens en regels
- spraak – menselijke eigenschap om met een taal te communiceren
- uiting – concrete taalhandeling in een taal

- Ferdinand de Saussure

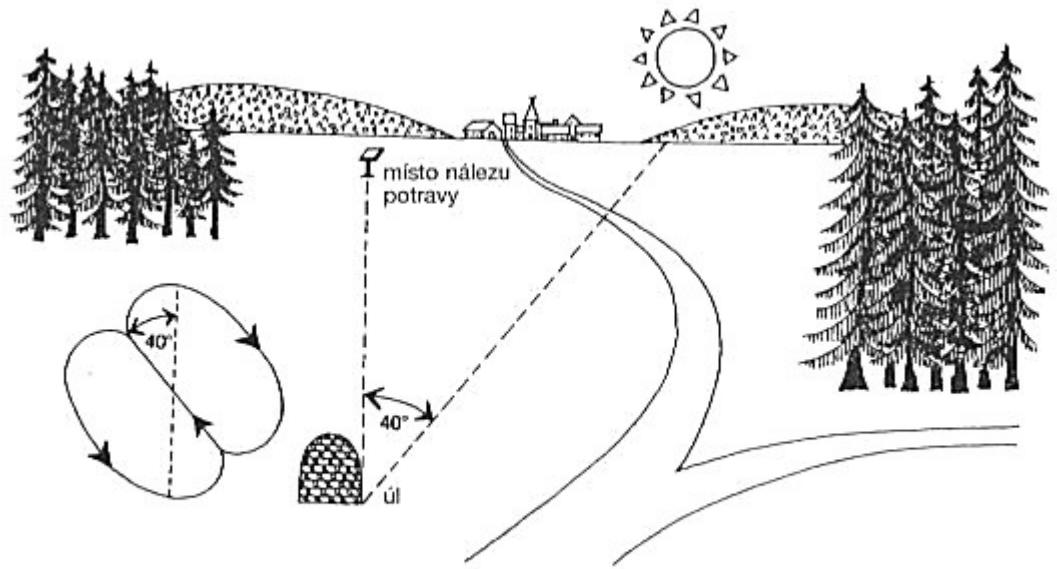
Neurologische aspecten van de taal:

Taal van mensen x dieren

- Wat zijn de verschillen daartussen?
- dieren: weinig flexibiliteit, vaste referentie
- mensen: productiviteit, creativiteit, oneindig aantal uitingen
dubbele articulatie

Osmičkový tanec. Schéma pro orientaci včel v terénu. Úhel, který udává včela, je dán polohou slunce ke svislici.

Dubbele articulatie

dubbele articulatie: (A. Martinet):
taalelementen hebben een eigen
betekenis, maar ze kunnen
gecombineerd worden om andere
betekenissen uit te drukken.

Primitieve talen, kindertaalverwering

- **primitieve talen:**
- - het onderzoek ernaar bewees het vooafgaande: deze talen zijn grammaticaal/qua woordenschat primitief maar bevatten wel de kenmerken van de taal: creativiteit, dubbele articulatie.
- - dus zijn ze bruikbaar vooral voor de studie van de ontwikkeling van de taal:

- **kindertaalverwering:**
- - hoe men de taal leert, wat speelt er rol bij het taalleren, **bilinguïsme**

- Josef Jařab: „*My grandpa has got a horse and **she** is called Šárka. When I say to her **ustup she ustups.**“*

Theorieën over het ontstaan en oorsprong van talen

- conventionele en inventionele theorieën (divine, ET (Däniken))
- Theorie van Darwin: de evolutie van soorten
- Theorie van Engels: het werkt maakt de evolutie van mens
- andere theorieën:
  - interjectie (pooh-pooh theory)
  - onomatopée (bow bow theory) –
  - gebaren – Ginneken

Theorieën over het ontstaan en oorsprong van talen

- Monogenesis (Trombetti) vs. Polygenesis (A. Marr)
- Differentiatie (divergentie) vs. Integratie (convergentie)

Základní tendence vývoje jazyka

- *1. Zákon nerovnoměrného vývoje - různé složky jazyka se nevyvíjejí stejně a ve stejném okamžiku (centrum vs. periferie).*
- *2. Zákon stability - jazyk odolává náhlým změnám (pružná stabilita).*
- *3. Zákon pokroku - jazyk odráží vývoj společnosti (pružná stabilita).*
- *4. Zákon rovnováhy výrazových prostředků - vzájemná kompenzace změn, k nimž v jazyce dochází.*
- *5. Zákon ekonomie jazyka - účelnější, hospodárnější využití jazykových prostředků.*